

Anna Baranowa – polska krytyczka, kuratorka i historyczka sztuki. Związana jest z Instytutem Historii Sztuki Uniwersytetu Jagiellońskiego. Wykłada także krytykę artystyczną na Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie. Zajmuje się historią i teorią sztuki XIX i XX wieku, zwłaszcza zagadnieniami utopii artystycznych, pokrewieństwa sztuk oraz miejsca sztuki i artyści w społeczeństwie. Autorka ponad 300 recenzji, esejów, wywiadów oraz tekstów naukowych publikowanych w czasopismach takich jak: „Dekada Literacka”, „Res Publica”, „Zeszyty Literackie”, „Tygodnik Powszechny”, „Znak”, „Wiener Journal”, „Pokaz”, „Orońsko. Kwartalnik Rzeźby”, „Szum”, „Wiadomości ASP w Krakowie”.

Krzysztof M. Bednarski – rzeźbiarz. Absolwent Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie (1973–1978, pracownia prof. Jerzego Jarnuszkiewicza i prof. Oskara Hansena). Niegdyś blisko związany z Teatrem Laboratorium Jerzego Grotowskiego, dla którego w latach 1976–1981 projektował plakaty. Od 1986 roku mieszka w Rzymie. We wczesnych pracach odnosił się do propagandy komunistycznej (*Portret totalny Karola Marksa*, 1978; *Portret zbiorowy*, 1980) oraz sytuacji społeczno-politycznej Polski w stanie wojennym (*Victoria Victoria*, 1983). Najbardziej znaną jego realizacją jest instalacja rzeźbiarska *Moby Dick* (1987). Autor kilkunastu nagrobków wybitnych ludzi kultury oraz pomników *Spotkanie z Federikiem Fellinim* (Rimini, 1994) i Fryderyka Chopina – *La note bleue* (Wiedeń, 2010). Laureat między innymi Nagrody im. Katarzyny Kobro (2004) oraz Franco Cuomo International Award (2017). Odznaczony Złotym Medalem Zasłużony Kulturze Gloria Artis (2011).

Zbigniew Benedyktowicz – antropolog kultury. Wykładał w Instytucie Etnologii i Antropologii Kulturowej UW, dr hab. profesor nadzwyczajny w Instytucie Sztuki PAN. Od 1982 roku redaktor, a od 1994 do połowy 2024 roku redaktor naczelny kwartalnika „Konteksty”. Od 1993 roku, jako współautor jego wznowienia, członek redakcji i rady naukowej „Kwartalnika Filmowego”. W latach 1991–2011 kierował Zakładem Antropologii Kultury, Filmu i Sztuki Audiowizualnej IS PAN. Zajmuje się problematyką wyobraźni symbolicznej i antropologią kultury współczesnej. Autor, współautor i redaktor naukowy książek: *Film i kontekst* (1988), *Sztuka na wysokości oczu. Film i antropologia* (1991), *Dom w tradycji ludowej* (z Danutą Benedyktowicz, 1992; wznowienie jako *Symbolika domu. Literatura i etnografia*, 2023), *Zbigniew Rybczyński – podróżnik do krainy niemożliwości* (1993), *Portrety „Obcego”*. *Od stereotypu do symbolu* (2000), *Dom – droga istnienia. Dom w tradycji ludowej / The Home – the Way of Being. Home in Folk Tradition* (z Danutą Benedyktowicz, 2009), *Elementarz tożsamości* (2016).

Paweł Bem – literaturoznawca, edytor, eseista. Doktor nauk humanistycznych, kierownik Ośrodka Badań Filologicznych i Edytorstwa Naukowego Instytutu Badań Literackich Pol-

skiej Akademii Nauk. Zajmuje się problemami filologicznymi polskiej literatury XX wieku oraz kulturową spuścizną polskiego wychodźstwa po roku 1945. Członek komitetu redakcyjnego serii „Filologia XXI”. Laureat Nagrody im. Aliny Brodzkiej-Wald za książkę *Dynamika wariantu. Miłosz tekstologicznie* (2017) oraz Nagrody „Archiwum Emigracji” za pracę o Konstantym Jeleńskim (2009). Opracował korespondencję Czesława Miłosza z Ireną i Tadeuszem Byrskimi (2017) oraz Jerzego Giedroycia z Janem Goślickim (2021). Przygotowuje do druku edycje listów wymienianych przez Czesława Miłosza z Janem Goślickim i Stanisławem Vincenzem.

Beata Bolesławska-Lewandowska – muzykolog, dr hab., profesor Instytutu Sztuki Polskiej Akademii Nauk w Warszawie. Autorka książek: *Panufnik* (2001), *Górecki. Portret w pamięci* (2013), *Panufnik. Architekt emocji* (2014), *The Life and Works of Andrzej Panufnik (1914–1991)* (2015), *Mycielski. Szlachectwo zobowiązuje* (2017), *The Symphony and Symphonic Thinking in Polish Music since 1956* (2019), *Górecki* (2023), *Zygmunt Mycielski. Między muzyką a polityką* (2024), a także edytorka korespondencji Zygmunta Mycielskiego i Andrzeja Panufnika (t. 1: 2016, t. 2: 2018, t. 3: 2021) oraz tomów pism Zygmunta Mycielskiego *Znaki zapytania* (2022) i Pawła Hertzka *O muzyce* (2022). Wraz z Jolantą Guzy-Pasiak jest inicjatorką i redaktorem naczelną serii wydawniczej „Muzyka polska za granicą”. Uhonorowana odznaką Zasłużony dla Kultury Polskiej (2007) oraz Nagrodą Honorową Związku Kompozytorów Polskich (2015). Od 2015 przewodnicząca Zarządu Sekcji Muzykologów oraz członkini Zarządu Głównego Związku Kompozytorów Polskich.

Breyten Breytenbach – poeta, prozaik, eseista, autor sztuk teatralnych oraz malarz, wywodzący się z Republiki Południowej Afryki, jeden z najbardziej cenionych poetów posługujących się językiem afrikaans. Opublikował ponad pięćdziesiąt książek, w tym tomy wierszy, powieści, dzienniki i prozę wspomnieniową. Wyjechał do Francji i przyjął francuskie obywatelstwo, więzienne doświadczenia opisał w książce *The True Confessions of an Albino Terrorist*. Pisze w języku afrikaans (przede wszystkim poezję) oraz angielskim (głównie prozę). Jest laureatem wielu nagród, w ostatnich latach między innymi University of Johannesburg Prize (2008); Hertzog Prize (2008); Max

Jacob Prize (2010), Mahmoud Darwish Prize oraz Protea Poety Prize (2010). Pierwszą książką poetycką Breytena Breytenbacha w języku polskim był tom *Caly czas*, opublikowany w roku 1980 nakładem Wydawnictwa Literackiego. Autorem wyboru, przekładów oraz posłowania był Andrzej Braga (czyli Andrzej Dąbrówka). W roku 2016 Breytenbach brał udział w krakowskim Festiwalu im. Czesława Miłosza, z tej okazji wydano zbiór jego poezji *Refren podróży. Wiersze wybrane*.

Ryszard Ciarka – etnograf, antropolog kultury. Przez wiele lat członek redakcji „Kwartalnika Filmowego”.

Henryk Citko – rękopiśmiennik i edytor, współpracuje z Instytutem Badań Literackich PAN i Instytutem Dokumentacji i Studiów nad Literaturą Polską, Oddziałem Muzeum Literatury im. Adama Mickiewicza w Warszawie.

Dariusz Czaja – antropolog kultury, eseista. Prof. dr hab., wykładowca w Instytucie Etnologii i Antropologii Kulturowej UJ, przez wiele lat członek redakcji „Kontekstów”. Opublikował m.in.: *Sygnatura i fragment. Narracje antropologiczne* (2004), *Anatomia duszy. Figury wyobraźni i gry językowe* (2006), *Lekcje ciemności* (2009 – nagroda Fundacji TVP Kultura „Gwarancja Kultury”), *Gdzieś dalej, gdzie indziej* (2010 – nagroda „Warszawska Premiera Literacka” 2011, nominacja do nagrody „Nike”), *Znaki szczególnie. Antropologia jako ćwiczenie duchowe* (2013), *Kwintesencje. Pasaże barokowe* (2014), *Ruiny czasu. Rozmowy o twórczości* (2016), *Gramatyka bieli. Antropologia doświadczeń granicznych* (2018, nominacja do nagrody „Nike”), *Cena sztuki. Tezy o zaczarowaniu* (2020), *Blask ciemnieje. Lektury hermeneutyczne* (2021), *Szczeliny czasu. Reminiscencje, repetycje* (2022).

Nuala Ní Dhomhnaill – irlandzka poetka pisząca w języku gaelickim, eseistka, krytyczka literacka, autorka scenariuszy i książek dla dzieci. Ceniona za poezję tworzoną w małym, peryferyjnym języku, jak za odważne i krytyczne konfrontowanie się z tradycją patriarchalną, operowanie perspektywą feministyczną. W swojej twórczości czerpie z celtyckiego folkloru i mitologii, łącząc te elementy ze współczesną problematyką, spośród której na pierwszy plan wybijają się takie wątki jak rozpatrywana z perspektywy postkolonialnej relacja między kulturą irlandzką i angielską, a także feministyczna reinterpretacja problematyki kulturalnej i społecznej. Nuala Ní Dhomhnaill odwiedzała Polskę parokrotnie, m.in. w roku 2011, kiedy była gościem na krakowskim Festiwalu Czesława Miłosza. Jej twórczość tłumaczy na język polski Jerzy Jarniewicz, który wybór swych przekładów umieścił w antologii *Sześć poetek irlandzkich* (Wrocław 2012).

Lidija Dimkovska – macedońska poetka, pisarka i tłumaczka. Pracowała jako tłumacz języka macedońskiego na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu w Bukareszcie. Wykła-

dała literaturę światową na Uniwersytecie w Novej Goricy w Słowenii. Była kuratorem oddziału poezji magazynu *Blesok*. Od 1995 członek Związku Pisarzy Macedonii. Mieszka w Lublanie w Słowenii. Pracuje jako pisarz i tłumacz literatury rumuńskiej i słoweńskiej na macedoński. Brała udział w wielu międzynarodowych festiwalach w USA, Londynie, Berlinie, Wiedniu, Grazu, Salzburgu, Krems i Splicie. Jest przewodniczącą jury międzynarodowej Nagrody Vilenica i członkiem jury Międzynarodowej Nagrody Literackiej im. Zbigniewa Herberta.

Jacek Dobrowolski – poeta, tłumacz, eseista i krytyk. Opublikował tom poetyckie *Partytury, Raróg, Dziewanna*. Tłumacz wierszy Rumiego, Rainera Marii Rilke, Walta Whitmana, Ezry Pounda, Gary Snydera i Boba Dylana. Autor esejów, recenzji i tekstów publicystycznych publikowanych w „Rzeczpospolitej”, „Gazecie Wyborczej”, „The Journalist’s”, „Handbook”, „Irish Times”, „Business Week”, „European Quarterly”, „Equal Times”, „Odrze”, „Teatrze”, „Twórczości”, „Res Publice Nowej”, „Ex Librisie”, „Kontekstach”, „Charakterach” oraz w monografiach: *Dziekanka artystyczna* (2017); *KwieKulik* (2012); *Księga Jubileuszowa prof. Jerzego Sławomira Wasilewskiego* (2021). Tłumacz wykładów profesorów hellenistów, specjalistów od dramatu antycznego, klasyków literatury buddyjskiej, wystąpień analityków jungowskich. Prowadził salę medytacyjną zen w Warszawie (1978–1985), redaktor polskiej sekcji portalu *Study Buddhism* pod auspicjami XIV Dalajlamy. Współpracownik BBC (1989–2019). Odznaczony Brązowym medalem Gloria Artis 2005 roku za osiągnięcia literackie.

Tomasz Dominik – malarz, pisarz, gitarzysta. Studia na Wydziale Malarstwa warszawskiej ASP w pracowni prof. Jacka Sienickiego. Dyplom magisterski obronił w 1980 roku, aneks z litografii, doktorat zaś na Wydziale Sztuki Uniwersytetu Technologiczno-Humanistycznego w Radomiu w 2012 roku. Uprawia malarstwo i grafikę.

Dorota Fortuna – absolwentka Wydziału Historii Uniwersytetu Warszawskiego. Obecnie zastępca kuratora Instytutu Dokumentacji i Studiów nad Literaturą Polską, oddziału Muzeum Literatury im. Adama Mickiewicza w Warszawie, wcześniej związana z Biblioteką Narodową. Autorka inwentarza biblioteki Gustawa Herlinga-Grudzińskiego (2019). Jedna z współautorów bibliografii Leszka Kolkowskiego i współautorka suplementu do tej bibliografii. Współautorka monografii bibliograficznej „Przeglądu Politycznego” – *Pismo o ideach. Przegląd Polityczny 1983–2020* (2020). Wspólnie z Piotrem Kłoczowskim przygotowała wystawę *Gustaw Herling-Grudziński. Powrót do Sorrento* w Muzeum Literatury (2024). Obecnie przygotowuje do wydania *Inwentarz biblioteki Zbigniewa Herberta*.

Andrzej Franaszek – krytyk literacki, biograf, wykładowca Uniwersytetu Komisji Edukacji Narodowej w Krako-

wie, laureat Nagrody Miasta Krakowa. Opublikował książki: *Ciemne źródło. Esej o cierpieniu w twórczości Zbigniewa Herberta* (Londyn, 1998; wyd. II: Kraków, 2008), *Przepustka z piekła. 44 szkice o literaturze i przygodach duszy* (Kraków, 2010); *Miłosz. Biografia* (Kraków, 2011; wyd. II: Kraków, 2024; otrzymał za nią m.in. Nagrodę Fundacji im. Kościelskich, Nagrodę Nike Czytelników „Gazety Wyborczej”, Nagrodę im. Kazimierza Wyki oraz Nagrodę Ministra Kultury i Edukacji Narodowej); *Herbert. Biografia*, t. 1–2 (Kraków, 2018) oraz *Gwiazda Piolun. Opowieści o poezji, podróżowaniu i przyjaźni* (2022). Od kilku lat pracuje nad monografią życia i twórczości Józefa Czapskiego.

Agnieszka Giszterowicz – teoretyczka rachunkowości, *designer-manager-practitioner*, adiunktka w Zakładzie Rachunkowości KAAFM, absolwentka Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie, Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego (specjalność: rachunkowość w zarządzaniu). Ukończyła z wyróżnieniem wydział Media, Arts & Design na University of Bedfordshire (Anglia), otrzymała także dyplom City&Guilds Regent Academy of Fine Arts w Londynie; autorka kilkudziesięciu projektów artystycznych, artykułów naukowych z pogranicza dyscyplin i opracowań z dziedziny zarządzania, rachunkowości i finansów.

Tomasz Gruszczyk – literaturoznawca, kulturoznawca, doktor nauk humanistycznych, adiunkt w Instytucie Nauk o Kulturze Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Autor książek *Czytanie filmu – oglądanie literatury. Propozycje interpretacji do spotkań edukacyjnych* (2015) oraz *Ocalające zatracenie. Rozważania o doświadczeniu, pamięci i pragnieniu w twórczości Zygmunta Haupta, Stanisława Czyża i Krzysztofa Vargi* (2018).

Durs Grünbein – poeta, eseista, prozaik. Opublikował blisko 20 zbiorów wierszy, m.in.: *Vom Schnee oder Descartes in Deutschland* (2003), *Der Misanthrop auf Capri* (2005), *Porzellan. Poem vom Untergang meiner Stadt* (2005) oraz *Zündkerzen* (2017). Jest autorem zbiorów esejów oraz librett operowych. Na język niemiecki tłumaczył tragedie Ajschylosa i Seneki, czy współczesne dzieła Sary Kane, Teda Hughesa, Wallace’a Stevensa, Samuela Becketta, Johna Ashbery’ego, Tomasa Venclovy. Ma na swoim koncie liczne nagrody, m.in.: Bremer Literaturförderpreis (1992), Peter-Huchel-Preis (1995), Georg-Büchner-Preis (1995), Friedrich-Nietzsche-Preis (2004), Friedrich-Hölderlin-Preis (2005), Berliner Literaturpreis (2006), Premio Internazionale Pier Paolo Pasolini Roma (2006), Nagrodę im. Samuela Bogumiła Lindego (wraz z Adamem Zagajewskim, 2009), Tomas-Tranströmer-Preis (2012), Nagrodę Europejski Poeta Wolności (2012) czy Premio Internazionale di Poesia – Centro di Poesia Contemporanea dell’Università di Bologna (2019). Po polsku ukazał się tom *Misanthrop na Capri. Historie. Wiersze* (2011), oraz

książkę eseistyczną *Wulkan i wiersz* (2010), a także liczne publikacje na łamach „Literatury na Świecie”.

Katarzyna Haber – kuratorka, wykładowczyni akademicka. Absolwentka historii sztuki na Uniwersytecie Warszawskim. Stypendystka ICOMOS IFLA na Uniwersytecie w Yorku. Kuratorka wystaw w Kordegardzie. Galerii Narodowego Centrum Kultury. W latach 2007–2019 kuratorka Galerii Apteka Sztuki. Od 1999 prowadzi zajęcia m.in. z historii sztuki, sztuki współczesnej w Wyższej Szkole Ekologii i Zarządzania. Autorka tekstów kuratorskich, tekstów do katalogów oraz tekstów o sztuce publikowanych w magazynach „Ogrody”, „Wysokie Obcasy”, „Celebrating Print Magazine”, Roczniku PAU PAN.

Edward Hirsch – amerykański poeta i krytyk literacki. Opublikował kilka tomów poetyckich i trzy książki krytycznoliterackie, jest laureatem m.in. Nagrody Amerykańskiej Akademii Sztuki i Literatury oraz Prix de Rome. Po polsku ukazały się: *Pieśń trubadura* (2015) i *Dzika wdzięczność. Wiersze wybrane* (2003). W 2007 roku zredagował (wraz z Adamem Zagajewskim) antologię *Polish Writers on Writing*.

Jerzy Illg – filolog, publicysta, krytyk literacki i wydawca, nauczyciel akademicki, redaktor naczelny Społecznego Instytutu Wydawniczego „Znak”.

Zofia Jabłonowska-Ratajska – historyczka sztuki, publicystka. Autorka książki *Walca tańczyłam najlepiej z panien. Kamawalowe anegdoty i zwyczaje* (2012).

Tomasz Jastrun – poeta, prozaik, eseista, felietonista, krytyk literacki, autor książek dla dzieci, długoletni współpracownik paryskiej „Kultury”, a także dziennikarz radiowy.

Marianna Kijanowska – ukraińska poetka, prozaiczka, eseistka, tłumaczka, animatorka życia literackiego, członkini Stowarzyszenia Pisarzy Ukraińskich oraz Ukraińskiego PEN Clubu. Z języka polskiego tłumaczyła m.in. poezje Bolesława Leśmiana i Juliana Tuwima, a także żyjących poetów młodszych pokoleń, wśród nich Tadeusza Dąbrowskiego, Romana Honeta, Eugeniusza Tkaczyszynadyckiego i Adama Wiedemanna. Podjęła również pracę nad tłumaczeniem *Dziadów* Mickiewicza. Za działalność przekładową została wyróżniona odznaką Zasłużony dla Kultury Polskiej. W roku 2017 wydała zbiór wierszy *Babi Jar. Na glosy* (przeł. Adam Pomorski, 2022), który przyniósł jej prestiżową ukraińską Narodową Nagrodę im. Tarasa Szewczenki.

Michał Klinger – teolog prawosławny i były dyplomata. Bibliista, długoletni wykładowca Starego Testamentu w Chrześcijańskiej Akademii Teologicznej w Warszawie i profesor w Wyższym Prawosławnym Seminarium

Duchownym. Pracował na Wydziale Teologicznym w Tybindze. Wykładał gościnnie na UW, UJ i Akademii Teatralnej w Warszawie oraz w USA. Publikował prace z dziedzin bibliistyki, interpretacji teologicznej sztuki i antropologii, m.in. książki: monografię *Tajemnica Kaina* (1981); *Sztuka – hymn de profundis* (2010) i zbiór *Strażnik wrót* (2019).

Piotr Kłoczowski – eseista, edytor, kurator wystaw, wykładowca. Twórca i kurator Instytutu Dokumentacji i Studiów nad Literaturą Polską, oddziału Muzeum Literatury im. Adama Mickiewicza w Warszawie, wicedyrektor Muzeum Literatury, kurator serii „Archiwum Kultury” obejmującej korespondencję Jerzego Giedroycia, redaktor serii „Biblioteka Mnemosyne”.

Yusef Komunyakaa – poeta afroamerykański, znawca jazzu, weteran wojenny z Wietnamu. Mieszka w stanie New Jersey, wykłada *creative writing* na New York University. Ma na swoim koncie liczne nagrody, obok Pulitzera także Wallace Stevens Award, Ruth Lilly Poetry Prize, William Faulkner Prize (przyznawaną przez Uniwersytet w Rennes), prestiżowe stypendium National Endowment for the Arts. Jego najnowsze książki poetyckie to *Emperor of Water Clocks* (2015) oraz *Everyday Mojo Songs of the Earth: New and Selected Poems* (2021).

Katarzyna Kuczyńska-Koschany – polonistka, komparatystka, eseistka, prozaička. Profesorka w Instytucie Filologii Polskiej UAM w Poznaniu. Zajmuje się poezją i jej interpretacją, recepcją poetów niemieckiego i francuskiego kręgu językowego w Polsce, kulturą oraz zagładą Żydów polskich i niemieckich, synapsami poezji i plastyki. Autorka książek: *Rilke poetów polskich* (2004 i 2017), *Rycerz i Śmierć. O „Elegiach duńskich” Rainera Marii Rilkego* (2010 i 2015), *Interlinie w ciemności. Jednak interpretacja* (2012), „Все поэты жиды”. *Antytotalitarne gesty poetyckie i kreacyjne wobec Zagłady oraz innych doświadczeń granicznych* (2013), *Skąd się bierze lekcja polskiego? Scenariusze, pomysły, konteksty* (2016), tomu prozy *Zielony promień* (2006), współautorka podręcznika *Staropolskie korzenie współczesności* (2004). Współpracuje z czasopiśmie „Polonistyka. Innowacje”, należy do Rady Programowej „Miasteczka Poznań” i Rady Naukowej „Narracji o Zagładzie”, członkini Komitetu Nauk o Literaturze PAN. Obecnie kieruje Pracownią Badań nad Tradycją Europejską IFP UAM.

Walentyna Krupowies – doktor nauk humanistycznych, pracownik naukowy Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach. Autorka monografii *Przeszłość zapisana w literaturze. Historia i historyczność w powojennej powieści kresowej* oraz publikacji zamieszczanych w „Kontekstach”, „Acta Baltico-Slavica”, „World Literature Studies” i pracach zbiorowych. W polu jej zainteresowań badawczych znajdują się literatura pogranicza, kategoria

inności w literaturze i kulturze, obrazy Wilna w literaturze polskiej i litewskiej oraz późna twórczość Czesława Miłosza.

Ryszard Krynicki – poeta. Większość życia spędził w Poznaniu, gdzie na początku lat 70., współtworzył poetyckie pokolenie Nowej Fali. Po przełomie 1989 r. stworzył, wraz z żoną Krystyną, Wydawnictwo a5, publikujące m.in. wiersze Wisławy Szymborskiej oraz prestiżową kolekcję poetycką. Jego zainteresowanie poezją języka niemieckiego, zaowocowały m.in. tomami przekładów Nelly Sachs i Paula Celana. W ostatnich latach Ryszard Krynicki opublikował zbiór wierszy *Kamień, szron*, wybory *Wiersze wybrane* i *Przekreślony początek* oraz tom *Haiku. Haiku mistrzów*.

Sebastian Latocha – adiunkt w Instytucie Etnologii i Antropologii Kulturowej Uniwersytetu Łódzkiego. Autor artykułów, które ukazały się m.in. na łamach: „Kontekstów. Polskiej Sztuki Ludowej”, „Etnografii Polskiej”, „Kultury i Społeczeństwa”, „Journal of Urban Ethnology”, „Łódzkich Studiów Etnograficznych”.

Krzysztof Lipka – muzykolog, historyk sztuki, pisarz, poeta. Prof. emerytowany UMFC, w latach 1975–2001 redaktor w Polskim Radiu. Autor kilkunastu książek, w tym wiersze (*Usta i kamień*, 1992, *Elegie moszczeniackie*, 2000, *Kasztanów Dwadzieścia*, 2003), opowiadania (*Wariacje z fletem*, 1989, *Technika własna*, 2007), powieści (*Pensjonat Barateria*, 1993, *Wszystko przez Schuberta*, 2001, *Nóż na gardle*, 2012), eseje (*Słyszalny krajobraz*, 2003, *Miasta i klucze*, 2005), baśń dla dzieci (*Laura na Zamku Godzin*, 2012). Ostatnie cztery książki poświęcił filozofii sztuki, głównie muzyki (*Utopia urzeczywistniona. Metafizyczne podłoże treści dzieła muzycznego* 2009; *Pejzaż nadziei. Historyczny rozwój muzyki jako proces o charakterze teleologicznym* 2010; *Entropia kultury. Sztuka w ponowoczesnej pułapce* 2013; *Abstrakcja i przestrzeń. Szkic o ekspansji myśli i sztuki*, 2017).

William Stanley Merwin – amerykański poeta, tłumacz i dramaturg. Opublikował ponad 50 tomów wierszy, przekładów i prozy. Debiutancką książkę poetycką *A Mask for Janus* opublikował w roku 1952 – z przedmową W. H. Audena. Jego wczesna poezja była często inspirowana tematami i postaciami zaczerpniętymi z mitologii i klasycznego dziedzictwa kulturowego. W latach 60. był jednym z najbardziej znanych poetów związanych z ruchem sprzeciwu wobec wojny w Wietnamie, obok takich twórców jak m.in.: Robert Bly, Adrienne Rich, Denise Levertov, Robert Lowell czy Allen Ginsberg. Zwieńczeniem tej dekady były tomy *The Lice* (1967) oraz *The Carrier of Ladders* (1970) – do dziś często uważane za najbardziej znaczące zbiory Merwina. Wiersze z późnych lat życia poety, inspirowane buddyzmem Zen oraz głębokim zaangażowaniem w ekologię, są częstokroć pochwałą natury i piękna wi-

działnego świata. W.S. Merwin jest także cenionym tłumaczem, autorem przekładów m.in. poezji hiszpańskiej, francuskiej i włoskiej, dzieł Mandelsztama i Nerudy, *Pieśni o Rolandzie* oraz *Czyśćca z Boskiej Komedii* Dantego. Otrzymał liczne wyróżnienia, w tym m.in. dwukrotnie nagrodę Pulitzera w dziedzinie poezji (1971 i 2009), Tanning Prize – przyznawaną przez Academy of American Poets (1994) oraz National Book Award (2005). W roku 2010 pełnił oficjalną funkcję Poety-Laureata Stanów Zjednoczonych Ameryki.

Jarosław Mikołajewski – poeta, pisarz i tłumacz z języka włoskiego. Autor książek dla dzieci, eseista i publicysta. W jego dorobku translatorskim są m.in. przekłady utworów Dantego, Petrarcki, Michała Anioła, Leopardiego, Montalego, Ungarettiego, Luziego, Pavese, Pasoliniego, Leviego. Jego książki ukazały się we Włoszech, Holandii, USA, Ukrainie. Jest pomysłodawcą i przewodniczącym kapituły Nagrody Literackiej im. Leopolda Staffa i członkiem kapituły Poznańskiej Nagrody Literackiej.

Adam Michnik – publicysta, eseista, pisarz, historyk i polityk. W latach 1968–1989 dysydent i jeden z głównych działaczy opozycji demokratycznej w PRL. Od 1989 redaktor naczelny „Gazety Wyborczej”, poseł na Sejm kontraktowy. Kawaler Orderu Orła Białego.

Czesław Miłosz – poeta, prozaik, eseista, historyk literatury, tłumacz, dyplomata. W latach 1951–1993 przebywał na emigracji, do 1960 we Francji, następnie w Stanach Zjednoczonych; w Polsce do 1980 do obłożony cenzurą. Profesor Uniwersytetu Kalifornijskiego w Berkeley. Laureat Nagrody Nobla w dziedzinie literatury (1980). Uznawany za najwybitniejszego polskiego poetę XX wieku.

Agi Mishol – jedna z najbardziej znanych i cenionych poetyckich osobowości w Izraelu. Doceniana przez krytyków i jurorów międzynarodowych nagród literackich, jak i przez czytelników z całego świata. Prowadziła zajęcia uniwersyteckie, przekładana m.in. na język angielski, jest laureatką wielu nagród, w tym Newman Prize za dorobek życia (USA, 2018), Nagrody Lericia Pea (Włochy, 2014) czy Nagrody im. Yehudy Amichaja (Izrael, 2002). Twórczość Agi Mishol na język polski przekładały Angelika Adamczyk i Justyna Radczyńska („Literatura na Świecie” 2004, nr 11/12 oraz „Literatura na Świecie” 2005, nr 5/6), a także Beata Tarnowska („Fraza” 2011, nr 2).

Jewhen Nachlik – literaturoznawca, historyk literatury i krytyk literacki, antropolog literatury, komparatysta, ukrainista, polonista, rusycysta, kulturolog, historyk, tłumacz. Profesor, członek rzeczywisty Narodowej Akademii Nauk Ukrainy i Towarzystwa Naukowego im. Tarasa Szewczenki, dyrektor Instytutu Iwana Franki Narodowej Akademii Nauk Ukrainy. Autor ponad 750 prac naukowych, w tym piętnastu monografii, wśród których

ważne miejsce zajmują publikacje poświęcone literaturze polskiej, polsko-ukraińskim kontaktom literackim oraz typologii, m.in.: *Доля – Los – Судьба: Шевченко oraz polscy i rosyjscy romantycy* (2003), *Pantelejmon Kulisz: Osobowość, pisarz, myśliciel* (2007), *Twórczość Juliusza Słowackiego a Ukraina. Problemy ukraińsko-polskiej komparatystyki literackiej* (2010), „Do martwych, żywych i nienarodzonych” oraz *do samego siebie: Szewczenkowska werbalizacja przeszłości, teraźniejszości i przyszłości oraz własnej egzystencji* (2014), *Trawestacyjny świat Iwana Kotlarewskiego: tekst – kontekst – intertekst* (2015), *Perypetie z docenturą prywatną Iwana Franki na uniwersytecie Lwowskim i Czarnowickim* (2018), *Wiraże ducha Iwana Franki. Światopogląd. Ideologia. Literatura* (2019). Opublikował w *Encyklopedii Szewczenkowskiej* (2012–2015) i *Encyklopedii Frankowskiej* (2016) szereg artykułów poświęconych polskim pisarzom i naukowcom. Jest członkiem komitetu redakcyjnego „Kijowskich Studiów Polonistycznych”.

Olesia Nachlik (Olesya Nakhlik) – literaturoznawczyni, komparatystka, pracuje w Katedrze Lingwistyki Stosowanej na Politechnice Lwowskiej. Autorka monografii *Ukraińska kulturowo-aksjologiczna recepcja polskiej literatury XX wieku (1991–2018)* (Lwów 2022) oraz ponad 40 publikacji o specyfice ukraińskiego odbioru polskiej literatury XX wieku, ukazujących najważniejsze tendencje we współczesnych polsko-ukraińskich relacjach w przestrzeni kultury. Laureatka XI Konkursu im. Jerzego Giedroycia za pracę doktorską (Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej w Ukrainie).

Ewa Nowina-Sroczyńska – antropolożka kultury, profesorka w Instytucie Etnologii i Antropologii Kulturowej UŁ. Autorka m.in. książek: *Przezroczyście ramiona ojca. Studium etnologiczne o magicznych dzieciach* (1997), *Kultura podhalańska jako doświadczenie osobiste. Koncepcja formy sylwicznej* (2018), *Mistrzowie ostentacyjnych transgresji. Łódź Kaliska z antropologiem w tle* (2018).

Józef Olejniczak – prof. dr hab., profesor w Instytucie Literaturoznawstwa na Wydziale Humanistycznym Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Autor parunastu monografii naukowych, zredagował kilkanaście monografii zbiorowych. Zajmuje się polską literaturą nowocześnie i ponowoczesną, najczęściej sięga po twórczość Witolda Gombrowicza, Brunona Schulza, Czesława Miłosza, Józefa Wittlina i Mirona Białoszewskiego.

Paweł Próchniak – literaturoznawca, literaturoznawca, antropolog literatury, krytyk literacki. Badacz poezji oraz zagadnień pamięci kulturowej i wyobraźni symbolicznej. Laureat Nagrody im. Kazimierza Wyki. Członek prezydium Polskiego PEN Clubu i przewodniczący Komitetu Nauk o Literaturze PAN. Zasiada w Radzie Fundacji im. Zbigniewa Herberta. Redaktor kwartalnika „Konteksty. Polska Sztuka Ludowa” (Instytut Sztuki PAN). Redaktor

serii wydawniczych „Rozprawy Literackie” (IBL PAN) i „Granice wyobraźni” (Wydawnictwo Pasaż). Przewodniczący Rady Dyscypliny Literaturoznawstwo Uniwersytetu Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie. Członek zarządu Sekcji Autorów Dzieł Naukowych Stowarzyszenia Autorów ZAiKS. Juror Nagrody Literackiej Nike (również przewodniczący jury) oraz Nagrody Poetyckiej Silesius. Wieloletni współpracownik Ośrodka „Brama Grodzka – Teatr NN”, gdzie m.in. kieruje Pracownią Antropologii Słowa. Pomysłodawca i współorganizator licznych konferencji i seminariów naukowych, a także Miasta Poezji w Lublinie i Warszawy Wierszy oraz kierunku studiów: teksty kultury i animacja sieci (KUL). Współorganizator SchulzFestu i Drugiej Jesieni w Drohobyczu. Pomysłodawca i inicjator międzynarodowej akcji społecznej „Podaruj wiersz”. Pomysłodawca i redaktor naczelny witryny stronypoezji.pl. Autor dziesięciu książek poświęconych literaturze i jej kontekstom. Ostatnio opublikował *W prześwicie. Szkice z Bramy*. Więcej informacji: teatrnn.pl/prochniak.

Sławomir Józef Rogowski – dr, medioznawca, adiunkt, nauczyciel akademicki. Aktualnie, kierownik Laboratorium Badań Telewizyjnych i Filmowych w ramach Wydziału Dziennikarstwa, Informacji i Bibliologii UW, specjalizujący się w problematyce finansowania mediów publicznych i zarządzania jakością w mediach i kulturze. Gościnnie wykłada na ASP w Warszawie i w Szkole im. A. Wajdy. Autor i redaktor prac naukowych m.in.: *Dystrybucja filmowa od kina do streamingu* (2020), *Kultura studencka okresu PRL. Media i działalność artystyczna* (2018), *Hybrydy. Zawsze piękni, zawsze dwudziestolenni* (pozycja popularno-naukowa, 2019), *Tygodnik studencki „ITD” – refleksje historyczne* (2023); artykułów m.in.: *Universal audiovisual contribution – possibility or necessity?* (2018), *Poszukiwanie determinantów jakości programu jako elementów strategii w mediach publicznych, model trójkąta sił jakości* (2021), *Zarządzanie mediami publicznymi a ustawa o radiofonii i telewizji oraz problemy jakości* (2021); książek m.in.: *Zima Stulecia* (opowiadania, 2004), *Widok z dachu* (powieść, 2014). Reżyser i współreżyser filmów dokumentalnych, m.in.: *Krzysztof Zanussi – rozmowy istotne* (2009), *Tala od różańca* (2012), *Pani na Korczewie* (2018), *Rysopis znaleziony po latach. Wojciech Jerzy Has* (2023).

Tomasz Różycki – poeta, tłumacz, romanista. Laureat Nagrody Kościelskich, którą otrzymał za poemat *Dwanaście stacji*. Za poemat ten był również nominowany do Nagrody Literackiej Nike 2005. Ostatnio opublikował powieść *Złodziejże żarówek* (2023) za którą otrzymał Nagrodę Grand Continent 2023 i Nagrodę Literacką Warszawy.

Małgorzata Sady – pisze i mówi o filmie, sztuce i literaturze, tłumaczy, fotografuje, maluje, tworzy przestrzenie dźwiękowe. Pracuje przy realizacji filmów dokumentalnych i animowanych m.in. współpracując z Braćmi Quay,

Serafiński Studio, Kino Koszyk, Kronika. Od końca lat 70. współpracuje z centrami sztuki, studiami filmowymi, uczelniami, festiwalami teatralnymi, sztuki performance i filmowymi, a także indywidualnie z artystami w Polsce i na wszystkich kontynentach jako kuratorka, tłumaczka i autorka prac i przedsięwzięć artystycznych. Autorka licznych przekładów z dziedziny sztuki współczesnej, literatury, filozofii, historii. Dwukrotna stypendystka MKiDN, kuratorka m.in. Międzynarodowego Festiwalu Sztuki Efemerycznej „Konteksty” w Sokołowsku (2012–2021), stałej wystawy Themersonów w Muzeum Mazowieckim, Ars Polonia Biennale *Zejdą się wszystkie światła strony*. Kończy pracę nad biografią Franciszki i Stefana, z którymi łączyła ją przyjaźń przez 10 ostatnich lat ich życia. Należy do Stowarzyszenia Filmowców Polskich. W latach 2018–2023 wykładowczyni w PJATK w Warszawie. Współzałożycielka niemiecko-polskiej fundacji Polna 44 Institute.

Joanna Sarbiewska – adiunktka w Zakładzie Filmu i Mediów Instytutu Badań nad Kulturą UG. Autorka książki *Ontologia i estetyka filmowych obrazów Wernera Herzoga* oraz wielu artykułów naukowych. Nakręciła film *Ogłady*, oparty na motywach opowiadania *Pokój* Jeana-Paula Sartre’a. Była prezesem gdańskiego oddziału Polskiego Towarzystwa Badań nad Filmem i Mediami oraz wiceprezesem Pomorskiego Towarzystwa Filozoficzno-Teologicznego.

Charles Simic (Dušan Simić) – serbsko-amerykański poeta, współwydawca „Paris Review”. Zdobywca Nagrody Pulitzera w dziedzinie poezji w 1990 roku za tomik *The World Doesn’t End: Prose Poems*. Znany eseista, autor m.in. licznych błyskotliwych tekstów autobiograficznych (których polski wybór znaleźć można w tomie *Madonny z dorysowaną szpicbródką*), Simic regularnie pisze o poezji na łamach „The New York Review of Books”. Poświęcił szereg artykułów twórczości Czesława Miłosza, Zbigniewa Herberta, Adama Zagajewskiego i innych polskich poetów, jest również autorem wstępu do amerykańskiego wydania *The Collected Prose* Zbigniewa Herberta w przekładzie Alissy Valles (2010).

Anna Sobolewska – prof. dr hab., eseistka, krytyczka i historyczka literatury. Od 1974 roku związana z Instytutem Badań Literackich PAN, najpierw jako doktorantka, a potem adiunktka i profesorka w Pracowni Literatury Współczesnej, a ostatnio w Pracowni Współczesnej Literatury i Komunikacji Społecznej. Wykładała w Instytucie Filologii Polskiej UKSW. Autorka książek: *Polska proza psychologiczna 1945–1950* (1979); *Mistyka dnia powszedniego. Poetyka doświadczeń wewnętrznych* (1992); *Maksymalnie udana egzystencja. Szkice o życiu i twórczości Mirona Białoszewskiego* (1997); *Cela. Odpowiedź na zespół Dowma* (2002; nominacja do Nagrody Literackiej Nike 2003); *Maski Pana Boga. Szkice o pisarzach i mistykach* (2004; wyróżnienie w Konkursie Literackim Fundacji Kultury); *Mapy duchowe współczesności. Co nam zostało z Nowej*

Ery? (2009) oraz *Mistyka i mistyfikacje* (2019). Aktywnie uczestniczy w pracach Polskiej Rady Chrześcijań i Żydów oraz w krajowych i zagranicznych stowarzyszeniach rodziców dzieci z niepełnosprawnością umysłową.

Michał Szymański – pisarz, eseista, krytyk literacki, badacz rękopisów. Eseje i recenzje publikował m.in. w „Zeszytach Literackich”, „Dwutygodniku”, „Tygodniku Powszechnym”. Opublikował książkę *Przebiecia* (Zeszyty Literackie, 2015), opracował i opatrzył wstępem tom korespondencji Witolda Gombrowicza z Czesławem Miłoszem *Konfrontacje* (Zeszyty Literackie, 2015). Przez kilka lat w Bibliotece Narodowej zajmował się opracowaniem archiwum Czesława Miłosza, czego efektem jest dwutomowy *Katalog rękopisów: archiwum Czesława Miłosza* (Biblioteka Narodowa, 2023). W Pałacu Krasińskich w Warszawie przygotował wystawę czasową *Miłosz. Powrót* z okazji dwudziestej rocznicy śmierci poety (czerwiec–październik 2024). Obecnie pracuje w Instytucie Dokumentacji i Studiów nad Literaturą Polską, Oddziale Muzeum Literatury im. Adama Mickiewicza w Warszawie.

Adam Trwoga – historyk sztuki i filmoznawca, wykładowca historii sztuki współczesnej, historii kina i teorii filmu animowanego na Wydziale Sztuki Nowych Mediów Polsko-Japońskiej Akademii Technik Komputerowych w Warszawie, a także na Wydziale Grafiki oraz na Wydziale Sztuki Mediów ASP w Warszawie. Członek Polskiego Towarzystwa Badań nad Filmem i Mediami. Publikował m.in. w „Kwartalniku Filmowym”, „Dialogu”, „Pleografie” oraz tomach zbiorowych. Jako redaktor naukowy (wspólnie z Marcinem Giżyckim) wydał książki: *Magia Animacji. z archiwum Animatora* (2016) oraz *#animacja PJATK* (2016). Razem z Martą Raczek-Karcz jest współautorem publikacji *Mediacje z medium. Domagalski, Kalina, Żaczek* (2017).

Marcin Trzęsiok – teoretyk muzyki, profesor Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach. Zajmuje się estetyką i hermeneutyką muzyki poświeceniowej, ze szczególnym uwzględnieniem problematyki związanej z przemianami wyobraźni religijnej. Autor książki: *Krzywe zwierciadło proroka. Rzecz o „Księżycowym Pierrocie” Arnolda Schönberga* (2002); *Pieśni drzęmią w każdej rzeczy. Muzyka i estetyka wczesnego romantyzmu niemieckiego* (2009); *Dyptyk tragiczny. Muzyka i mit w „Królu Edypie” i „Apolli” Igora Strawieńskiego* (2015); *Muzyka doświadczenia* (2023).

Tomas Venclova – poeta litewski, dysydent i współzałożyciel Litewskiej Grupy Helsińskiej. Wyjechał z ZSRR w 1977 roku; zamieszkał w USA, gdzie przez wiele lat wykładał literaturę słowiańską na Uniwersytecie Yale. Laureat wielu nagród literackich i tytułów *honoris causa*. Jego poezję wprowadził do języka polskiego Czesław Miłosz, publikując w 1973 na łamach paryskiej „Kultury”

przekład wiersza *Rozmowa w zimie*. Po polsku ukazały się liczne zbiory wierszy a także esejów i tom korespondencji z Czesławem Miłoszem. Wśród najważniejszych tomów należy wyróżnić zbiory wierszy *Rozmowa w zimie* i *Obrócone w ciszę* a także tom esejów *Opisać Wilno* oraz rozmowę z rzeką *Magnetyczna Północ*. Wiersze i eseje Tomasa Venclovy były publikowane w przekładach na m.in. na angielski, chiński, niemiecki, włoski, szwedzki i ukraiński.

Jerzy S. Wasilewski – etnolog, prof. dr hab., pracuje w Instytucie Etnologii i Antropologii Kulturowej UW. W latach 1971–1980 był uczestnikiem corocznej ekspedycji IHKM PAN do Mongolii, prowadził też penetrację etnograficzną innych krajów Azji. Autor książek: *Podróż do piekieł, rzecz o szamańskich misteriach* (1979), *Tabu a paradygmaty etnologii* (1989), *Pasterze renifera mongolskiej tajgi* (2008), *Etnolog w podróży* (2023).

Ks. Alfred Marek Wierzbicki – filozof, poeta, publicysta, prof. dr hab. W latach 2006–2014 dyrektor Instytutu Jana Pawła II KUL i redaktor naczelny kwartalnika „Ethos”. W latach 2011–2019 kierownik Katedry Etyki KUL. Od 1 października 2022 pracownik naukowo-dydaktyczny UMCS. Autor 11 książek oraz 13 tomików poetyckich.

Marek Zagańczyk – pisarz, eseista, wydawca. W latach 2008–2019 zastępca redaktora naczelnego „Zeszytów Literackich”. Od 2020 roku prezes wydawnictwa Próby. Eseje, szkice literackie i recenzje publikował w pismach: „Kultura Niezależna”, „Przegląd Polityczny”, „Teatr”, „Gazeta Wyborcza” i „Zeszyty Literackie”. Od 2020 roku prowadzi blog *Sztuka czytania*. Maratończyk, zdobywca Korony Maratonów Polskich, uczestnik maratonów w Atenach, Berlinie, Florencji, Monachium, Paryżu, Rzymie, Wenecji.

Daniel Zarewicz – filolog klasyczny, tłumacz, religioznawca, antropolog antyku greckiego, dr nauk humanistycznych, nauczyciel akademicki, popularyzator nauki, malarz, grafik, fotografik.

Jan Zieliński – historyk literatury i krytyk sztuki, wieloletni wykładowca literatury i kultury polskiej na Uniwersytecie we Fryburgu (Szwajcaria), profesor literatury powszechnej na Uniwersytecie Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie. Autor wielu książek (ostatnio: *Magiczne Oświecenie*, 2022), tłumacz, edytor, organizator wystaw. W roczniku „Załącznik Kulturoznawczy” prowadzi autorską rubrykę *Chronometr*, w kwartalniku literackim „Wyspa” serię felietonów *Słownik opypski*, a w londyńskim „Pamiętniku Literackim” cykl *Lektury spiralne*. Członek jury Nagrody Kościelskich.

Summaries

HERBERT: ARCHIPELAGOS

Edward Hirsch *Ethics of Precision. Zbigniew Herbert and America*

The text deals with the American reception of Zbigniew Herbert's poetry, his visits in the US and his influence on the next generation of American poets.

Katarzyna Kuczyńska-Koschany *Mr. Cogito. On Several Poems by Zbigniew Herbert*

This sketch deals with an interesting and, up to now, rather vaguely commented period in the *oeuvre* of Zbigniew Herbert (1924–1998) – a time of an emergence of the conception of a lyrical persona, i.e. Mr. Cogito. Some of the poems were composed in several versions – with Mr. Cogito or without his presence; the poet's thought process lasted for over a decade (from the onset of the 1960s to 1974, i.e. the year of the appearance of the *Pan Cogito* volume). This fact alters not only Herbert's poetics but also the image of Polish poetry and, ultimately, transforms the latter's readers, both male and female.

Michał Klinger *Cogito and the Problem of Poetry (Bearing Witness to Herbert's Poetry)*

The author embarks upon the problem of a criterion of poetic quality upon the basis of his experience – reading Zbigniew Herbert's *Pan Cogito* in the mid-1970s. The background consists of selected phenomena of poetry from their archaic melic beginning to new conceptions, diverging from the “musicality” of poetry, such as those of Khlebnikov and Przyboś. We are presented with a little-known phenomenology of poetry based on the parallelism of elements, vivid from the Bible to Byzantine liturgy and Orthodox-Slavonic praxis. *Pan Cogito* faces the duality of the way in which poetry acts – the beyond-rational (“musical”) path or that of the “message” of the contents (intended for the intellect). M. Klinger indicates poetry by Brodsky and proposes the thesis that Mister Cogito ultimately finds himself on the side of the melic “beginning” of poetry.

Krzysztof Lipka *Mr. Cogito's Definition of Music*

Apart from scientific definitions there also exist assorted poetic definitions of objects and phenomena which particularly frequently pertain to other arts or art objects while, at the same time, proving to be extremely interest-

ing and even apt. In the opinion of the author an exceptionally successful definition of music was presented by Zbigniew Herbert in one of his poems about Mr. Cogito. The text in question is described and compared with several other poetic and historical definitions as well as successful historical definitions. In the opinion of the author it becomes apparent that the definition proposed by the Polish poet is one of the deffest.

Dariusz Czaja *Cool Radiation. Herbert and the Dorians*

This text is about the Greek adventure experienced by Zbigniew Herbert, or, more precisely, his encounter with the Doric art of ancient Greece. The anthropological commentary encompasses solely the poet's essays. The author chose as the point of departure *U Dorów*, an essay dealing with Doric temples in Paestum, and then compared it with two later sketches (*Akropol*, *Duszyczka*), whose topic is the art of temple architecture at the Athenian acropolis.

Dariusz Czaja proposes a new deciphering of Herbert's Greek essays. In doing so he draws attention that from the factographic point of view Herbert's texts about Greek art no longer have much to add. On the other hand, they still remain intriguing material for reflections on the essence of art and its “long duration” in culture. Writing about his fascination with Doric temples in Paestum and on the Acropolis Herbert answers a fundamental and still engrossing question: is it possible to return to the past and – despite all – to hear the voice reaching us from old masterpieces?

Katarzyna Haber *Herbert in a Guard House*

Text from a catalogue for the exhibition *Próg pytania. Rysunki Herberta (The Threshold of Inquiry / Herbert's Drawings)* in Kordegarda gallery (2024).

Anna Baranowa *Adventures of the Eye. Zbigniew Herbert as a Draughtsman*

Text from a catalogue for the exhibition: *Próg pytania. Rysunki Herberta (The Threshold of Inquiry / Herbert's Drawings)* in Kordegarda gallery (2024).

Zofia Jabłonowska-Ratajska *Barbarian with a Pencil*

Text from a catalogue for the exhibition: *Próg pytania. Rysunki Herberta (The Threshold of Inquiry / Herbert's Drawings)* in Kordegarda gallery (2024).

Rusłana Mańko *“There will remain the surprised colour of the glance the hand injured by the air”. The Role of Glance and Touch in the Poetry of Zbigniew Herbert*

Herbert's perception of the surrounding world takes place predominantly via sight and touch. Tactical and visual experience creates a palette of colours and sounds. The sensual image of the objects of reality, stored in consciousness, forms the foundations of empirical knowledge. The process of comprehending Herbert demands realising his ways of seeing the world. The poet claimed that reality is

actually extremely subjective and cannot be complete and permanent. Touch becomes his favourite metaphor.

Joanna Sarbiewska *To See a “Stream of Light”: Negation and Ecstasy (on Studium przedmiotu, a Poem by Zbigniew Herbert)*

The text proposes to decipher the titular poem by Zbigniew Herbert from the viewpoint of phenomenological and mystical philosophy. In this approach *Studium przedmiotu* constitutes a study on phenomenological perception that leads to the borders of philosophy. We are dealing with an attempt at description by means of the *via negativa* method – an ecstatic “source” perception. Herbert was capable of concentrating elements of thought and apophatic spirituality within the language of the poetic metaphor, as if in a lens. Within the process of a transition of perception from *Dasein* to *Sein* there emerges the experience of source emptiness opening the perception of “all sides” of objects linked into a “single stream of light”. In this manner the *techné* of perception discloses the truth of being (*aletheia*), in which the mute “speech of a chair”, like a bridge, possesses the power of expressing the Heideggerian *das Geviert*: the unity of Earth, sky, mortals and divinities.

Agnieszka Giszterowicz *Accountancy / Bookkeeping/ Money Laundering / Hakeldama*

The author – a theoretician of accountancy – undertakes a discussion whose intention is: (1) the expansion of reflections formulated by J.M. Ruszar, (2) an analysis of *Hakeldama* by Zbigniew Herbert within the context of the presented science discipline, and (3) the explication and enhancement of the theory of accountancy by introducing novel means of expression (and possibly aiding representatives of new disciplines in the interpretation of certain literary works).

Jewhen Nachlik *Threads of Life and Memory. Herbert’s Imploring and Farewell Tkanina*

The author examines Zbigniew Herbert’s lyrical masterpiece *Tkanina* (1998), written almost three months prior to the poet’s death. In this last poem Herbert expressed his perception of the world and himself as well as sparse self-reflections. From the viewpoint of genre and style the researcher describes the poem, consisting of two stanzas, as imploring (first stanza) and farewell (second stanza). The author of the article also included several remarks on the poem’s translation by Wiktor Dmytruk (1945 – February 10, 2024), known for the best translations of Herbert’s poetry into Ukrainian. In doing so, J. Nachlik demonstrates that in the case of *Tkanina* the translator tackled the problem of recreating the semantic contents of the text and the necessity of preserving rhymes in accordance with the ABBA CDDC scheme applied in the original version. While seeking the best solution the author of the translation balanced between a suitable rendition of the meaning of words and tropes, on the one hand, and a search for successful rhymes, on the other; since discovering words matching the original

proved to be not entirely possible he adapted semantics to the rhyme, thus limiting himself to words of similar meanings. Such an approach denotes that semantic nuances in rhyming words are sometimes lost in translation.

Paweł Próchniak *The Proletarians of Mythology (on the Margin of Król mrówek)*

The myth is a way of penetrating existence, a tool, and a form of cognition. It is also a form of intuition which responds to the feeling that human reality – also in its everyday, most prevalent dimension – is immersed in an order that may be called “the realness of the gods” (not necessarily comprehended in a paradigm of religious imagination). In a thus outlined perspective the author places, first and foremost, *Król mrówek* by Zbigniew Herbert, demonstrating selected motifs of this “private mythology” of the puppet and accentuating in particular the existential and metaphysical contour. At the same time he proposes a thesis claiming that in prose constituting this volume one hears tenderness towards that which in man is tainted with unhappiness, “impaired and vulnerable”, marked with a flaw; at the same time, in that very same prose the feeling that man remains a “toy of the gods” and that human existence is governed by “bitter humour growing into fate”, asserts itself.

THE ZBIGNIEW HERBERT INTERNATIONAL LITERARY AWARD

The Zbigniew Herbert International Literary Award is awarded annually in the field of poetry to a living author for the total body of his or her work. It is awarded for outstanding artistic and intellectual achievements that relate to the ideas that have been the basis of Zbigniew Herbert’s work: independence, love of freedom, resistance to untruths, inequality and violence. In cooperation with the Herbert Foundation, we are publishing a block of speeches by the prize-winning poets and laudations dedicated to them.

Jarosław Mikołajewski *Laudation in Honour of William Stanley Merwin, First Laureate of the Zbigniew Herbert Award*

William Stanley Merwin Precisely This Poem

Lidija Dimkovska *Laudation in Honour of Charles Simic*
Charles Simic Prisoner of History

Jarosław Mikołajewski *Laudation in Honour of Ryszard Krynicki*

Ryszard Krynicki I Recall Another Happy Day

Jarosław Mikołajewski *Laudation in Honour of Breyten Breytenbach*

Breyten Breytenbach Dancing with Words to Trace the Rhythm of Sense

Tomasz Różycki *Laudation in Honour of Nuala Ní Dhomhnaill*

Nuala Ní Dhomhnaill *Warsaw Speech*

Tomasz Różycki *Laudation in Honour of Agi Mishol*

Agi Mishol *Poetry Reminds Us of Ourselves*

Tomasz Różycki *Laudation in Honour of Durs Grünbein*

Durs Grünbein *Letter to Zbigniew Herbert*

Tomasz Różycki *Laudation in Honour of Yusef Komunyakaa*

Yusef Komunyakaa *Lord of Misrule and Quasi Persona*

Tomasz Różycki *Laudation in Honour of Marianna Kiyanovska*

Marianna Kiyanovska *Bombed Athens*

Edward M. Hirsch *Laudation in Honour of Tomas Venclova*

Tomas Venclova *We Had Similar Experiences...*

HERBERT–MIŁOSZ

Piotr Kłoczowski *Annotation*

Henryk Citko *Mister Herbert's Several Voyages to Italy* Fragments of *Kalendarium życia i twórczości Zbigniewa Herberta 1924–1998*, available as of this year, include descriptions of three expeditions of the author of *Pan Cogito* to Italy as well as his drawings.

Paweł Bem *Colleagues of Zbigniew Herbert. A Contribution to a Reconstruction of the Group*

The presented text deals with links between Herbert's *oeuvre* and the life and accomplishments of the Greek archaeologist Spyridon Marinatos. Upon the basis of the poet's heretofore unknown correspondence as well as his literary and graphic heritage the author of the article follows Herbert's inspirations associated with the Greek scholar in an attempt to establish their origin and the source of fascination that enabled the poet to call Marinatos "a brilliant colleague". The article is accompanied by complementary illustrations – Herbert's drawings from his Greek voyage in 1975. The author also cites the poet's letter, connected with Marinatos, up to now unpublished as a whole, and addressed to Zygmunt Hertz.

Dorota Fortuna *The Zbigniew Herbert Library*

Libraries of men of letters comprise one of the fields of research interests pursued by the Institute for Documenta-

tion and Studies of Polish Literature. The first project initiated within this domain was the documentation of the private library of Zbigniew Herbert composed of more than 7000 books and periodicals. Owing to the fact that the collection is stored in a private flat occupied by the poet's wife, Katarzyna Herbertowa, work was conducted in several stages. All publications were recorded, and their bibliographical descriptions were supplemented by means of data concerning the features of particular items: *ex libris* marks of ownership, dedications, traces of reading, and accompanying archival material: letters, notes, clippings, and train tickets. In 2024 the Institute will publish an inventory of the book collection. Due to the work performed by the Institute the Zbigniew Herbert library will become perpetuated in the order left behind by the poet, and the topographic arrangement accepted in the inventory will facilitate finding the sought-after book on its shelf and reveal connections between the collection and its owner.

Czesław Miłosz *On Herbert*

Michał Szymański *Traces of Herbert in the Miłosz Archive*

A selection of up to now unpublished texts (poems, prose, fragments of a diary, an interview) discovered in the Czesław Miłosz archive at the National Library, casting a new light on relations between Czesław Miłosz and Zbigniew Herbert – one of the most fascinating and multidimensional controversies in twentieth-century Polish culture. The texts are accompanied by footnotes, editorial notes, and a brief introduction.

Andrzej Franaszek, Adam Michnik *"As if Hamlet or Hector had come to us...". On Zbigniew Herbert, poetry, Poland and betrayal – a conversation*

This conversation with Adam Michnik (for many years a friend of Zbigniew Herbert, later accused by the poet of betraying the opposition tradition due to a reprehensible compromise with the milieu of former communist authorities) deals predominantly with the ideological and political profile of the author of *Przesłanie Pana Cogito*. Michnik reconstructs Herbert's stand from the 1960s to the 1990s, including the increasingly discernible divergence between the writer's moral postulates and complicated Polish daily life, in particular after 1989. While doing so, he accentuates the concept of "treason" – one of the foundations of Herbert's manner of thinking. The conversation was conducted by Andrzej Franaszek, the poet's biographer.

HERBERT: CONSTELLATIONS

Andrzej Franaszek *"Our Paper Child"*

A presentation of a collection of correspondence exchanged by Zbigniew Herbert and Karl Dedecius, his German translator and, simultaneously, friend. The author draws attention to the place held by Herbert's writings in the Federal

Republic of Germany, where from the late 1960s he not only enjoyed successes but was outright treated almost as a German author – an exceptional experience for a poet. Awards received by Herbert during those years were connected with the German language and were granted by institutions from Germany and Austria; the reception of his works within this cultural range also paved a path towards becoming a candidate for the Nobel Prize in Literature. The key role in all those processes was played by Dedecius, both as translator and the poet's agent, who expertly looked after Herbert's career. From this perspective the fact that in 1984 Herbert broke off relations with his friend appears to be particularly painful – the poet, battling depression, made a number of accusations against Dedecius. Thus the collection of letters discussed in the article is a source of information about European literary life during the second half of the twentieth century as well as fragments of the psychological portrait of Zbigniew Herbert.

Andrzej Franaszek "In a Battle Against the World You Aid the World"

A presentation of the years-long relationship binding Zbigniew Herbert and Józef Czapski and, predominantly, all elements associated with paintings (by Czapski) and drawings (created by both authors). Author analyses, on the one hand, the sort of Herbert's image that can be deciphered from a portrait painted by Czapski in 1958, as well as from sketches and caricatures depicting the poet. On the other hand, he takes a closer look at Herbert's visual arts works, which the poet initially treated as almost equal to poetry and prose, and subsequently turned into an essential element of his workshop as an essayist. Finally, the author reconstructs the history of several paintings which Czapski presented to Herbert, some of which, once sold, upon many occasions almost literally saved the poet's life.

Beata Bolesławska-Mycielska *Zygmunt Mycielski i Zbigniew Herbert. Correspondence*

This is an edition of correspondence between Zygmunt Mycielski and Zbigniew Herbert, covering the years 1972–1984, and preceded by an introduction. The content of the letters centres around the composer's plans for a song cycle to the poet's words. Ultimately, two Mycielski's works are inspired by Herbert's poems – *Six Songs* for the orchestra (1978) and *Eight Songs* for baritone and piano to words by Zbigniew Herbert (1984). These works, like the letters published here in full length, remain a valuable testimony to the relationship between poet and composer, drawing an important trace of mutual artistic inspiration.

Olesia Nachlik *Seeking the "Poetics of Value" and the Ethos of the "Upright Stance": the Reception of the Works of Zbigniew Herbert in Independent Ukraine*

This dissertation analysed the Ukrainian reception of the works of Zbigniew Herbert in the course of the past thirty years. Owing to a total absence of similar research both

in Polish and Ukrainian literary studies fundamental attention has been focused on the establishment of a diachronic cross-section of each fact of the poetical, prose and dramaturgy presence of the author's accomplishments in the form of translations appearing in periodicals and anthologies, as well as separate editions; analyses of syntheses, scientific studies, prefaces, forewords, reviews, and journalistic articles whose authors, by rendering their reflections, opinions and conclusions public create an image of deciphering and interpreting Herbert's works within Ukrainian cultural space, demonstrating not solely fundamental stages of shaping the Ukrainian reception of works by this author but, on a much wider scale, as one of the important elements of the Polish-Ukrainian cultural dialogue after both countries regained their state independence at the end of the last century.

HERBERT IN VOICES

Alfred Marek Wierzbicki *Pan Cogito and Pan Credo Together Go Across the World*

The article deals with the adventures of a reader and a poet involving *Pan Cogito*, a volume of poems by Zbigniew Herbert, and recalls reading the first two poems: *Pan Cogito rozważa różnicę między głosem ludzkim a głosem przyrody* and *Sekwoja*. An attempt at tackling the entirety of being and history provides a key to understanding the metaphysical and ethical motifs of Herbert's poetic *oeuvre*. A dialogue with the poetic persona of Pan Cogito gives rise to the poetic persona of Pan Credo, present in poems by Alfred Marek Wierzbicki. The latter do not contain a polemic; this is rather an encounter and a mutual accompaniment of two spiritual experiences.

Józef Olejniczak *My Herbert*

An intimate essay about the Poet, author of poems and several phrases that "come and go" but wait and return.

Jerzy S. Wasilewski *On Post-Herbert Travelling (Recollections and Associations)*

Three collections of essays by Zbigniew Herbert are more than guidebooks dealing with the masterpieces of European culture – they deepen our sensitivity and sharpen our taste. Analyses of Dutch painting in particular, with its "apparent realism", provide material for reflections (and several supplements) concerning Low Countries culture of the Golden Age and several of its original characters.

Ryszard Ciarka *The Lamp of Aurelius*

Reflections on Zbigniew Herbert's poem *Do Marka Aurelego* and its impassible topicality, particularly within the context of contemporary Europe.

Tomasz Jastrun *Zbigniew Herbert*

"When I was a child, Herbert's name was often heard in my house; he was already visiting my father at that time.

The shreds of memories are usually incidental, it depends on where the wind deposits a speck of memory." A recollection of meetings with Zbigniew Herbert.

Jerzy Illg *The Mister Cogito Monster*

The story of Zbigniew Herbert's unsuccessful and misunderstanding-based collaboration with the publishing house Znak.

Tomasz Dominik *Summer in Spoleto*

Memoir of a meeting in Spoleto, Italy, between Zbigniew Herbert, the painter Tadeusz Dominik and the director Luchino Visconti.

Jacek Dobrowolski *Four Meetings with Zbigniew Herbert*

Jan Zieliński *Stamps, Castles, Manors, Dungeons. A Philatelic Herbert Glossary*

Text devoted to several philatelic motifs in the work of Zbigniew Herbert.

Krzysztof Bednarski *Written on Sand*

„Poetic language, unlike the language of sculpture, is not the language of concretes. Poetry is a special kind of antimatter. Is it possible, then, to translate something whose deepest meaning is inexpressibility into sculpture? Poetic language has at its disposal a number of tools such as negation, paradox, contradiction, contrast. How do we find the equivalent of these in sculpture?”

Adam Michnik *A Farewell to Herbert*

A memoir-necrology text by Adam Michnik on the front page of "Gazeta Wyborcza" (29 July 1998) following the death of Zbigniew Herbert.

MADONNAS

Ewa Nowina-Sroczyńska *Carousel with Madonnas*

The article presents the work of young Polish artists who transpose and encroach the interior of Christian iconography, especially Marian iconography.

Sebastian Latocha *Madonna. The Dolores of Pop Culture*

The subject of the text are two subversive photographic series with the Madonna in the main role: in the first one, the artist suffers in the manner of Mater Dolorosa, and in the second one, she organizes the Last Supper. The author examines subversive photos of Madonna as an example of a discourse of the weak, using Foucault's concept of counter-history as a tool of analysis and interpretation. What story does Madonna tell us as she comes out of the shadows? Why does a pop culture icon interfere with the great themes of Christian art and iconographic types that consolidate and organize our knowledge about what happened between Holy Thursday and the Descent from the Cross and the entombment of Christ?

Sebastian Latocha, Ewa Nowina-Sroczyńska *Our Afterword*

DORMITORIUM OF TRACES

Zbigniew Benedyktowicz, Małgorzata Sady *Conversation about Quay Brothers' Dormitorium of Traces and Deciphering a Pharmacy Recipe for Lip-reading Dolls*

In February 2019 Centrum Spotkania Kultur (Centre for the Meeting of Cultures) in Lublin opened *The Quay Brothers' Dormitorium of Traces* exhibition composed of dioramas, films, installations, objects, and drawings by those outstanding authors of puppet and object animation. The exhibition accompanied a festival of set and costume design: *Stage under construction*, with Leszek Mądzik as artistic director. The conversation conducted by Zbigniew Benedyktowicz with Małgorzata Sady, the exhibition curator, concerned archaeology and assorted references made by *The Quay Brothers' Dormitorium of Traces*.

Adam Trwoga *A Subtly Magnifying Lens of Imagination. On the Quay Brothers' Dormitorium of Traces Exhibition*

The purpose this article is to show links, both formal and contentual, between the *oeuvre* of the Quay Brothers (animated films, drawings, installations) and their presentation at the Quay Brothers' *Dormitorium of Traces* Exhibition, which took place at the Centre for the Meeting of Cultures in Lublin (21 February – 27 April 2019), and strategies applied in contemporary art. Alongside a description and an analysis of the exposition A. Trwoga deals with exhibition strategies applied in the presented exposition and outlines the context of its origin and possible further use.

Text dedicated to the *Dormitorium of Traces* exhibition and analysis of selected themes in the Quay Brothers' work.

PASSAGES

Marcin Trzęsiok *Fissures of Time*

Text on the book *Szczeliny czasu. Reminiscencje, repetycje* [*Fissures of Time. Reminiscences, Repetitions*] by Dariusz Czaja.

Tomasz Gruszczyk *From Text to Life – Czapski and His Proust*

From text to life – this is the direction that delineates a trajectory conducted by Józef Czapski reading *À la recherche du temps perdu* by Marcel Proust. Turning to diary notes (*Wyrwane strony* and *Dziennik wojenny*) and sketches the author of the article discusses the manner in which Czapski rendered Proust an instrument of recognition: finding a bearing in one's creative work (successes, failures, crises), in life and experiences: emotions, affects, sensations, and passions. The sketch *Proust w Griażowcu*, situated in this perspective – a record of lectures on *À la recherche du temps perdu* and conducted by Czapski in a Soviet prisoner-

of-war camp at the turn of 1940–1941 – is presented not solely as yet another evidence of “intoxication by Proust” but predominantly as a performative text. In it Czapski creates himself as a causative subject.

Walentyna Krupowies *In the Embrace of “Merciful Melancholy”*. *Cases of Authors from the Eastern Borderlands*

The article deals with an insufficiently recognised aspect of Eastern Borderland melancholy. Selected texts by three authors – Czesław Miłosz, Tadeusz Konwicki, Zbigniew Żakiewicz – demonstrate that Eastern Borderland melancholy possesses a bright side and is a phenomenon much more complex than merely a longing for the lost land of our childhood or a collective manner of experiencing trauma. The titular melancholy discloses also features of its modern counterpart, which appears as the subject’s reaction to a rapidly changing world. Eastern Borderlands belonged to a universe of the pre-modern world, while the melancholy “I” of Borderland literature interiorised its loss and thus ensured refuge for the most valuable objects of an obliterated world. It was in post-war Borderland literature that multilingualism came into being, the Other returned, and a non-normative Polish language reversing Polish identity made itself known.

Daniel Zarewicz *Karol Szymanowski’s King Roger*. *Sicily and the Omnipotence of Eros*

A personal essay inspired by Karol Szymanowski’s *Król Roger* and the author’s Greek-Sicilian religious fascinations.

Marek Zagańczyk *Italian Diary*

Excerpt from Marek Zagańczyk’s *Italian Diary*

PERSPECTIVES

Sławomir Rogowski *Seven Phenomena of Student Culture in the People’s Republic of Poland*

An attempt at demonstrating the accomplishments of the student cultural and artistic movement in 1956–1989. The purpose of the text is to bring the titular phenomenon closer *via* a presentation of seven problem sub-chapters and within them – the prime determinants, authors, and values that comprised this output. The article’s summary discusses the development, prosperity, and end of the period of the thus comprehended phenomenon occupying a significant place within the student and academic milieu.

Jan Zieliński *Under the Eyelid*

Excerpts from Jan Zieliński’s diary.

Anna Sobolewska *Zakopane of the Highly Strung*

The starting point for this text (from Anna Sobolewska’s series) is a stay in Zakopane and a reflection on the changing character of this city and the complex relationship between place and the poetic word.

Polska Sztuka Ludowa

KONTEKSTY

- ◆ ETHNOGRAPHY ◆ ETHNOLOGY ◆ ANTHROPOLOGY OF CULTURE
◆ LITERARY STUDIES ◆ PHILOSOPHY ◆ HISTORY ◆ LINGUISTICS
◆ ART ◆ HISTORY OF ART ◆ VISUAL AND PERFORMING ARTS

Contents 1–2 2024

Herbert: Archipelagos

- EDWARD HIRSCH *Ethics of Precision. Zbigniew Herbert and America*
KATARZYNA KUCZYŃSKA-KOSCHANY *Mr. Cogito. On Several Poems by Zbigniew Herbert*
MICHAŁ KLINGER *Cogito and the Problem of Poetry (Bearing Witness to Herbert's Poetry)*
KRZYSZTOF LIPKA *Mr. Cogito's Definition of Music*
DARIUSZ CZAJA *Cool Radiation. Herbert and the Dorians*
KATARZYNA HABER *Herbert in a Guard House*
ANNA BARANOWA *Adventures of the Eye. Zbigniew Herbert as a Draughtsman*
ZOFIA JABLONOWSKA-RATAJSKA *Barbarian with a Pencil*
RUSŁANA MAŃKO *"There will remain the surprised colour of the glance the hand injured by the air": the Role of Glance and Touch in the Poetry of Zbigniew Herbert*
JOANNA SARBIEWSKA *To See a "Stream of Light": Negation and Ecstasy (on Studium przedmiotu, a Poem by Zbigniew Herbert)*
AGNIESZKA GISZTEROWICZ *Accountancy / Bookkeeping / Money Laundering / Hakeldama*
JEWHEN NACHLIK *Threads of Life and Memory. Herbert's Imploring and Farewell Tkanina*
PAWEŁ PRÓCHNIAK *The Proletarians of Mythology (on the Margin of Król mrówek)*

The Zbigniew Herbert International Literary Award

- JAROSŁAW MIKOŁAJEWSKI *Laudation in Honour of William Stanley Merwin, First Laureate of The Zbigniew Herbert International Literary Award*
WILLIAM STANLEY MERWIN *Precisely This Poem*
LIDIJA DIMKOVSKA *Laudation in Honour of Charles Simic*
CHARLES SIMIC *Prisoner of History*
JAROSŁAW MIKOŁAJEWSKI *Laudation in Honour of Ryszard Krynicki*
RYSZARD KRYNICKI *I Recall Another Happy Day*
JAROSŁAW MIKOŁAJEWSKI *Laudation in Honour of Breyten Breytenbach*
BREYTEN BREYTENBACH *Dancing with Words to Trace the Rhythm of Sense*
TOMASZ RÓŻYCKI *Laudation in Honour of Nuala Ní Dhomhnaill*
NUALA NÍ DHOMHNAILL *Warsaw Speech*
TOMASZ RÓŻYCKI *Laudation in Honour of Agi Mishol*

- AGI MISHOL *Poetry Reminds Us of Ourselves*
 TOMASZ RÓŻYCKI *Laudation in Honour of Durs Grünbein*
 DURS GRÜNBEIN *Letter to Zbigniew Herbert*
 TOMASZ RÓŻYCKI *Laudation in Honour of Yusef Komunyakaa*
 YUSEF KOMUNYAKAA *Lord of Misrule and Quasi Persona*
 TOMASZ RÓŻYCKI *Laudation in Honour of Marianna Kiyanovska*
 MARIANNA KIYANOVSKA *Bombed Athens*
 EDWARD HIRSCH *Laudation in Honour of Tomas Venclova*
 TOMAS VENCLOVA *We Had Similar Experiences...*

Herbert–Miłosz

- PIOTR KŁOCZOWSKI *Note*
 HENRYK CITKO *Mister Herbert's Several Voyages to Italy*
 PAWEŁ BEM *Colleagues of Zbigniew Herbert. A Contribution to a Reconstruction of the Group*
 DOROTA FORTUNA *The Zbigniew Herbert Library*
 CZESŁAW MIŁOSZ *About Herbert*
 MICHAŁ SZYMAŃSKI *Traces of Herbert in the Miłosz Archive*
 ANDRZEJ FRANASZEK, ADAM MICHNIK *"As if Hamlet or Hector Came to Us...". On Zbigniew Herbert, Poetry, Poland, and Treason – A Conversation*

Herbert: Constellations

- ANDRZEJ FRANASZEK *"In a Battle Against the World You Aid the World"*
 ANDRZEJ FRANASZEK *"Our Paper Child"*
 BEATA BOLESŁAWSKA-LEWANDOWSKA *Zygmunt Mycielski i Zbigniew Herbert. Correspondence*
 OLESIA NACHLIK *Seeking the "Poetics of Value" and the Ethos of the "Upright Stance": the Reception of the Works of Zbigniew Herbert in Independent Ukraine*

Herbert in Voices

- ALFRED MAREK WIERZBICKI *Mister Cogito and Mister Credo Together Go Across the World*
 JÓZEF OLEJNICZAK *My Herbert*
 JERZY S. WASILEWSKI *On Post-Herbert Travelling (Recollections and Associations)*
 RYSZARD CIARKA *The Lamp of Aurelius*
 TOMASZ JASTRUN *Zbigniew Herbert*
 JERZY ILLG *The Mister Cogito Monster*
 TOMASZ DOMINIK *Summer in Spoleto*
 JACEK DOBROWOLSKI *Four Meetings with Zbigniew Herbert*
 JAN ZIELIŃSKI *Stamps, Castles, Manors, Dungeons. A Philatelic Herbert Glossary*
 KRZYSZTOF BEDNARSKI *Written in the Sand*
 ADAM MICHNIK *A Farewell to Herbert*

Madonnas

- EWA NOWINA-SROCZYŃSKA *Carousel with Madonnas*
 SEBASTIAN LATOCHA *Madonna. The Dolores of Pop Culture*
 SEBASTIAN LATOCHA, EWA NOWINA-SROCZYŃSKA *Our Afterword*

Dormitorium of Traces

- ZBIGNIEW BENEDYKTOWICZ, MAŁGORZATA SADY *Conversation about Quay Brothers' Dormitorium of Traces and Deciphering a Pharmacy Recipe for Lip-reading Dolls*
- ADAM TRWOGA *A Subtly Magnifying Lens of Imagination. On The Quay Brothers' Dormitorium of Traces Exhibition*

Passages

- MARCIN TRZĘSIOK *Fissures of Time*
- TOMASZ GRUSZCZYK *From Text to Life – Czapski and His Proust*
- WALENTYNA KRUPOWIES *In the Embrace of "Merciful Melancholy". Cases of Authors from the "Eastern Borderlands"*
- DANIEL ZAREWICZ *Karol Szymanowski's King Roger. Sicily and the Omnipotence of Eros*
- MAREK ZAGAŃCZYK *Italian Diary*

Perspectives

- SŁAWOMIR ROGOWSKI *Seven Phenomena of Student Culture in the People's Republic of Poland*
- JAN ZIELIŃSKI *Under the Eyelid (III)*
- ANNA SOBOLEWSKA *Zakopane of the Highly Strung*